

Enheten för EU:s inre marknad

YTTRANDE
2025-02-04 Dnr 2024/01646-2

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Remiss av promemorian: Kompletterande bestämmelser till EU:s mediefrihetsförordning (Ds 2024:28)

(Ert dnr: Ku2024/01101)

Kommerskollegium ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och EU:s handelspolitik. Vårt uppdrag är att verka för frihandel. Det innebär att vi verkar för fri rörlighet på den inre marknaden och för liberaliseringar av handeln mellan EU och omvärlden samt globalt.

I den remitterade departementspromemorian presenteras förslag för att EU:s s.k. mediefrihetsförordning (2024/1083 - *European Media Freedom Act*) ska kunna tillämpas på ett effektivt sätt i Sverige. Bland förslagen kan nämnas en ny lag som ska komplettera EU-förordningen. Dess syfte är inte minst att stärka mångfalden inom medierna och värna det redaktionella oberoendet inom EU. Att skydda pressfriheten är en viktig del av EU-förordningen. Exempelvis ska public servicebolagens oberoende garanteras. De föreslagna svenska reglerna kring detta handlar bl.a. om tillsyn och i det avseendet kommer Mediemyndigheten att spela en central roll framöver.

Kommerskollegium ser positivt på promemorians analys i avsnitt 3.1 kring hur EU-rätten fungerar när nationella kompletterande bestämmelser behöver utfärdas till följd av en EU-förordning. Vi har i övrigt inte några invändningar mot promemorians förslag. Dock gör vi bedömningen att vissa förslag aktualiserar EU:s anmälningsprocedur för regleringar inom området *informationssamhällets tjänster*.¹

Sammanfattningsvis bedömer vi att Regeringskansliet bör anmäla *Förslag till lag om ändring i lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s mediefrihetsförordning* till kollegiet enligt direktiv (EU) 2015/1535 eftersom förslaget innehåller tekniska föreskrifter. Vidare bedömer vi att Regeringskansliet kan behöva anmäla *Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s mediefrihetsförordning*, mer information om detta följer nedan.

¹ Det avser EU-direktiv 2015/1535 (anmälningsdirektivet). Det är Kommerskollegium som administrerar proceduren kring detta (vilket också gäller ärenden avseende det s.k. tjänstedirektivet 2006/123).

Anmälan av tekniska föreskrifter

Enligt 20 § 6 p. förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet ska Regeringskansliet anmäla förslag till författningar i enlighet med de procedurer som följer av Sveriges EU-medlemskap eller av andra internationella överenskommelser, bland annat enligt proceduren i anmälningsdirektivet för tekniska föreskrifter, (EU) 2015/1535² och WTO:s TBT-avtal, Agreement on Technical Barriers to Trade.

EU:s anmälningsdirektiv

Tekniska föreskrifter enligt anmälningsdirektivet är bland annat krav på varors egenskaper eller provning, begränsningar av varuansvändning, bestämmelser om återvinning av varor samt vissa förbudsbestämmelser.³ Tekniska föreskrifter kan även vara krav för digitala tjänster (informationssamhällets tjänster), t.ex. krav på den som tillhandahåller tjänsten, på tjänsten i sig eller på tjänstens mottagare.⁴

För att betrakta en verksamhet som en av informationssamhällets tjänster ska det röra sig om tjänster som vanligtvis utförs mot ersättning på distans, på elektronisk väg och på individuell begäran av en tjänstemottagare.

Ett villkor för att en tjänst ska betraktas som en informationssamhällets tjänst är alltså att tjänsten tillhandahållas genom överföring av uppgifter på individuell begäran. Det utgör den interaktivitetsdel som kännetecknar informationssamhällets tjänster och skiljer dem från andra tjänster som skickas utan att en begäran från mottagaren är nödvändig. Av denna anledning föreskrivs det i artikel 1.2 att direktivet inte gäller för radio- eller tv-sändningstjänster som omfattas av artikel 1.1 e i direktiv 2010/13/EU. Exempel på tjänster som omfattas av direktivet är å andra sidan allmänna onlinebaserade informationstjänster (exempelvis tidningar, nyheter och tidskrifter på nätet, databaser och informationssökning).

Anmälningspliktiga är sådana krav av allmän art rörande tillträde till och utövande av verksamhet med sådana tjänster som beskrivits ovan, särskilt bestämmelser om dem som tillhandahåller tjänster och tjänstemottagare, med undantag för föreskrifter som inte specifikt avser de tjänster som definieras i det ledet.

Tekniska föreskrifter som inte anmälts fast de borde ha gjort det, saknar rättsverkan och kan inte tillämpas mot enskilda.⁵ Tekniska föreskrifter som genomför EU-lagstiftning behöver inte anmälas, om inte ett utrymme till nationella lösningar har utnyttjats.⁶

² Som redan nämnts i fotnot 1; Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (anmälningsdirektivet).

³ Anmälningsdirektivet artikel 1.1 (c), (d) och (f).

⁴ Anmälningsdirektivet artikel 1.1 (e) och (f).

⁵ EU-domstolens dom i mål C-95/14, *UNIC* (2015) p. 29.

⁶ EU-domstolens dom i mål C-443/98, *Unilever* (2000) p. 29.

Vi bedömer att anmälningsskyldighet föreligger

I förslaget lämnas författningsförslag som bedöms nödvändiga för att EU-förordning 2024/1083 om medietjänster ska kunna tillämpas och få fullt genomslag.

Av *Förslag till lag om ändring i lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s mediefrihetsförordning* framgår bland annat att tillverkare, utvecklare eller importör som omfattas av artikel 20 i EU:s mediefrihetsförordning på begäran ska lämna varuprover eller liknande till tillsynmyndigheten. Dessa krav kan anses utgöra tekniska föreskrifter i form av kontrollkrav. Vi rekommenderar därför att Regeringskansliet uppdrar åt Kommerskollegium att anmäla förslaget till kommissionen.

I *Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s mediefrihetsförordning* regleras bland annat viss *anmälningsskyldighet* enligt 4 § och 6 § vilken, enligt vår förståelse, träffar leverantörer av medietjänster och i det senare fallet även leverantörer av en onlineplattform som ger tillgång till medieinnehåll. Enligt Kommerskollegiums förståelse kan dessa leverantörer anses vara leverantörer av informationssamhällets tjänster enligt definitionen ovan. Det noteras att ”grundkraven” avseende att göra viss information åtkomlig för mottagarna av tjänsterna och att bedöma företagskoncentrationer, framgår av mediefrihetsförordningen. Kan den nationella utformningen av *anmälningsskyldigheten* ändå anses reglera *villkor för att genomföra en onlinebaserad verksamhet* bedömer kollegiet att kraven är anmälningspliktiga. Kollegiet överlåter den slutliga bedömningen till Kulturdepartementet men rekommenderar vid osäkerhet att förslaget anmäls.

Vad avser *Förslag till lag om ändring i lagen om public service* noterar Kommerskollegium att det inte finns behov av att anmäla sådana tekniska föreskrifter som endast indirekt, underförstått eller tillfälligt relaterar till informationssamhällets tjänster, dvs. som rör en ekonomisk verksamhet i allmänhet utan att ta hänsyn till de typiska tekniska förfarandena för att utföra informationssamhällets tjänster. Någon anmälningsplikt avseende detta förslag bedöms mot bakgrund av detta inte föreligga. Vi är tillgängliga för en dialog kring dessa frågor i den vidare beredningen av förslagen.

Ärendet har avgjorts av enhetschefen Christofer Berg i närvaro av utredarna Ulrika Sanded och Ralph Eliasson, föredragande.

Christofer Berg

Ralph Eliasson